

بررسی رابطه بین تغییرات سود با خوانایی گزارش سالانه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

سید احمد میرجعفری اردکانی^{۱*}، محمدحسین عبدالرحیمیان^۲، مسعود احمدخانی^۳

۱- کارشناسی ارشد مدیریت مالی - مهندسی مالی و مدیریت ریسک، دانشگاه علم و هنر یزد

seyedahmadmirjafariardakani@Yahoo.com

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه میبد (Mabdorahimian@Yahoo.com)

۳- عضو هیات علمی، دانشگاه علم و هنر یزد (Mat.y1970@Yahoo.com)

چکیده

گزارش‌ها و صورت‌های مالی، یکی از مهم‌ترین اجزاء سیستم مدیریت است. وجود اطلاعات مالی شفاف و قابل مقایسه یکی از ارکان اصلی پاسخگویی مدیران اجرایی و از نیازهای اساسی تصمیم‌گیری اقتصادی است. علیرغم اهمیتی که افراد حرفه‌ای و قانون‌گذاران برای شفافیت و طول افشا قائل هستند، فرضیه مدیریت مبهم بیان می‌کند وقتی عملکرد شرکت ضعیف است مدیران تمایل دارند تا اطلاعات را به صورت مبهم ارائه کنند زیرا ممکن است بازار به اطلاعاتی که به شکل پیچیده‌ای (از نظر خوانایی) افشاشده با تأخیر واکنش نشان بدهد. از این رو مدیران ممکن است به منظور جلوگیری از تأثیرگذاری اطلاعات بر روی قیمت بازار سهام، اطلاعاتی که نمی‌خواهند توسط سرمایه‌گذاران بررسی شود را به شیوه‌ای پیچیده‌تر منتشر کنند. در همین راستا پژوهش حاضر، به بررسی ارتباط بین تغییرات سود با خوانایی گزارش سالانه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد. به منظور دستیابی به این هدف یک فرضیه تدوین شده و جهت آزمون این فرضیه، نمونه‌ای از بین شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار طی سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۵ انتخاب گردید. یافته‌های پژوهش حاضر، حاکی از آن است که بین تغییرات سود و خوانایی گزارش سالانه، رابطه‌ی معنادار وجود دارد.

واژگان کلیدی: خوانایی گزارش سالانه؛ تغییرات سود؛ مدیریت سود

مقدمه و بیان مساله

در گزارش عمومی یک شرکت، بخش عظیمی از اطلاعات افشا شده ۸۰ درصد از گزارش سالانه به صورت متنی و در مقابل ۲۰ درصد باقی مانده شامل ارقام و داده‌های کمی ارائه می‌گردد. بنابراین وضوح اطلاعات مالی افشا شده در گزارش‌های مالی، برای درک و تفسیر این اطلاعات از اهمیت زیادی برخوردار است، به بیان دیگر تا زمانی که اطلاعات خاصی فهمیده نشود توانایی استفاده از آن نیز وجود نخواهد داشت (لوراموس و راگو، ۲۰۱۷).

میزان خوانایی در فهم و درک گزارش‌ها تأثیر بسیاری دارد. هر چقدر اطلاعات خواناتر باشند درک و فهمیدن آن راحت تر خواهد شد. از این رو خوانایی و قابل فهم بودن گزارش‌های حسابداری یکی از موضوعاتی است، که اخیراً مورد توجه محققان حسابداری قرار گرفته است. عده‌ای از محققان معتقدند که شرکت‌ها با عملکرد بهتر، گزارش‌های قابل فهم و خواناتری را ارائه می‌دهند (توانا، ۱۳۹۱). از این رو هدف خوانایی^۲، اساساً ایجاد اطلاعات قابل دسترس و قابل درک از بازارهای مالی است (آجینا، لاوتی و ماسولی^۳، ۲۰۱۶). از طرفی بررسی ادبیات نشان می‌دهد که لزوم توجه به اطلاعات دقیق حسابداری و صورت‌های مالی سبب ابداع روش‌های تحلیلی و مدیریتی نوینی در حسابداری شده است که یکی از مهمترین این روش‌ها مقوله‌ای به نام مدیریت سود می‌باشد. مدیریت سود به عنوان برداشتن گام‌های آگاهانه در محدوده اصول پذیرفته شده حسابداری برای آوردن سود گزارش شده به سطح

^۱ Lo, Ramos and Rogo

^۲ Readability

^۳ Ajina, Laouti and Msolli